

MARKTFLITSEN

Intermediaire adviesmarkt

Vergelijking 2017, 2018 en 2019
mei 2020

GROEI EN SCHAALVERGROTING IN INTERMEDIAIRE ADVIESMARKT

De schaalvergroting in de adviesmarkt zet door. Het aantal kantoren dat zich bezighoudt met advies en bemiddeling in financiële producten, zoals verzekeringen en hypotheek, neemt nog steeds af. Tegelijkertijd stijgt de werkgelegenheid. Die toename doet zich hoofdzakelijk voor bij de grote kantoren.

Kijkend naar de langjarige trend lijkt de continue daling in het aantal intermediairbedrijven enigszins tot stilstand te komen. Dat constateren het Ratinginstituut Financieel Dienstverleners (RiFD) en adviesbureau Oostdam & Partners in de jongste 'Marktflitsen Intermediaire Adviesmarkt'.

Uit de RiFD-data blijkt dat in 2019 aanzienlijk meer nieuwe bedrijven actief zijn geworden in financieel advies (224) dan in voorgaande jaren het geval was. Het aantal stoppende kantoren – hetzij door overname, hetzij door staking van activiteiten – daalde juist. Per saldo blijft toch een krimp over van 87 kantoren. Ultimo 2019 bedraagt het aantal bedrijven met financiële dienstverlening als hoofdactiviteit nog 6.209 (1,4% daling, tegen -3,8% in 2018).

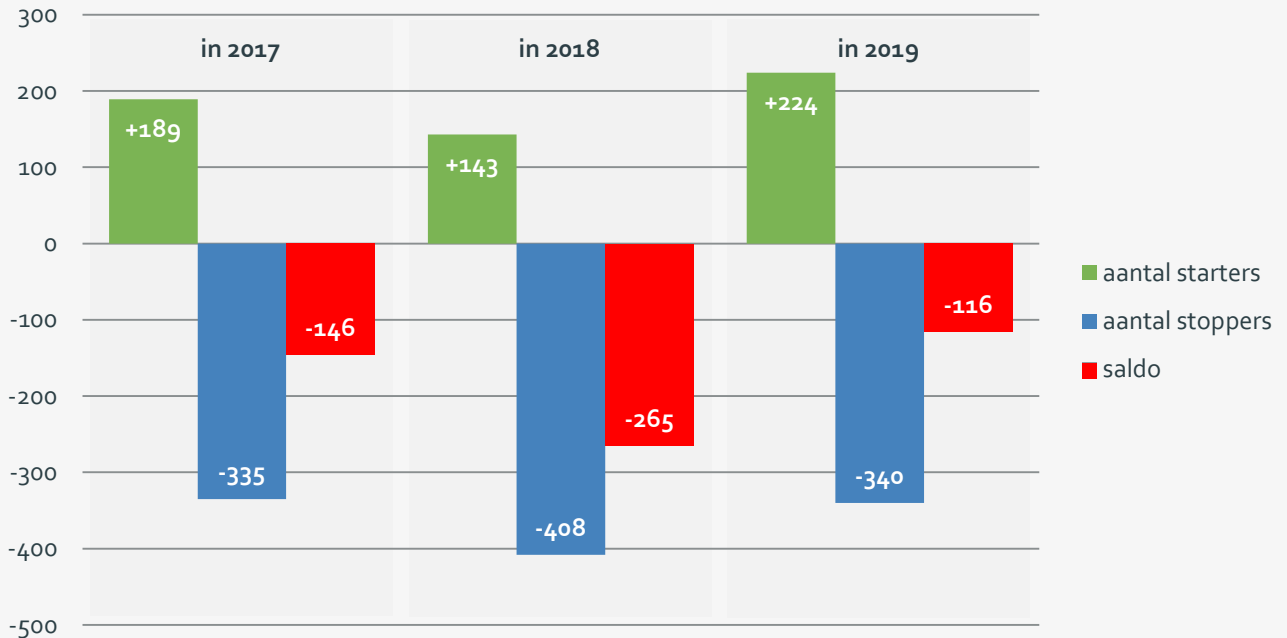
Het aantal vestigingen van waaruit daadwerkelijk financiële diensten worden geleverd, ligt nog een stuk hoger. Dit zijn er in totaal 7.761. Een verklaring voor een hoger aantal vestigingen dan kantoren is dat een flink aantal advieskantoren werkt onder een (collectieve) vergunning van een franchiseketen of andersoortige adviesketen. Die trend tot concentratie zet onverminderd door. Kantoren worden overgenomen of sluiten zich aan bij grotere samenwerkingsverbanden.

Vooraf de werkgelegenheidscijfers laten zien dat de schaalvergroting doorzet. Er zijn in Nederland 164 kantoren met meer dan 20 werknemers. Zij zijn samen goed voor 40% van de werkgelegenheid in de sector. Tegelijkertijd geven de cijfers aan dat er nog veel kleine spelers een boterham weten te verdienen in de sector.

Een opvallende constatering in de 'Marktflitsen Intermediaire Adviesmarkt 2017-2019' is dat 15% van de intermediairbedrijven een onjuiste code SBI (Standaard Bedrijfsindeling) hanteert in het Handelsregister van de Kamers van Koophandel. Dit kan tot problemen leiden, mocht de overheid in de toekomst steunmaatregelen voor de adviesmarkt toekennen op basis van deze SBI-codes.

STARTERS EN STOPPERS IN DE ADVIESMARKT

Marktmutatie intermediairs (zelfstandige vergunningen)

Bron: RIFD o.b.v. AFM vergunningen

In 2019 zijn 224 kantoren als zelfstandig vergunninghouder nieuw ingeschreven in het AFM-register voor financiële dienstverleners. Dat zijn er aanzienlijk meer dan in 2018 (143). Daarnaast zijn er in 2019 nog 115 kantoren gestart onder een collectieve vergunning van een ander kantoor. Dit kan het eigen kantoor zijn, maar vaker gebeurt dit in een groter samenwerkingsverband met een andere adviseur. Zie de paragraaf 'Starters als aangesloten instelling bij een adviesketen'.

In totaal 340 kantoren verdwenen als zelfstandig vergunninghouder uit het AFM-register, tegen nog een min van 408 in 2018. Onder de stoppers zitten veel overgenomen kantoren en herstructurerings.

Type activiteit startende kantoren				
	2017	2018	2019	Markt
Generalist	62%	47%	66%	77%
Hypotheekkantoor	23%	35%	25%	12%
Pensioenkantoor	3%	10%	5%	5%
Zakelijk kantoor	4%	3%	1%	4%
Specialist	8%	5%	3%	2%
	100%	100%	100%	100%

Veruit de meeste kantoren (66%) starten nog steeds als generalist. Maar onder de starters bevinden zich opnieuw veel hypotheekkantoren. Hun dienstverlening richt zich op financiering van de eigen woning en verzekeringen rondom het wonen. In 2019 zijn meer dan 50 nieuwe hypotheekkantoren van start gegaan, tegen exact 50 in 2018. Verhoudingsgewijs is het aandeel van hypotheekspecialisten onder de starters wat afgenomen tot 25%. In 2018 was nog 35% van de starters primair gericht op hypotheek. Eén op de twintig starters richt zich op het werkveld pensioen.

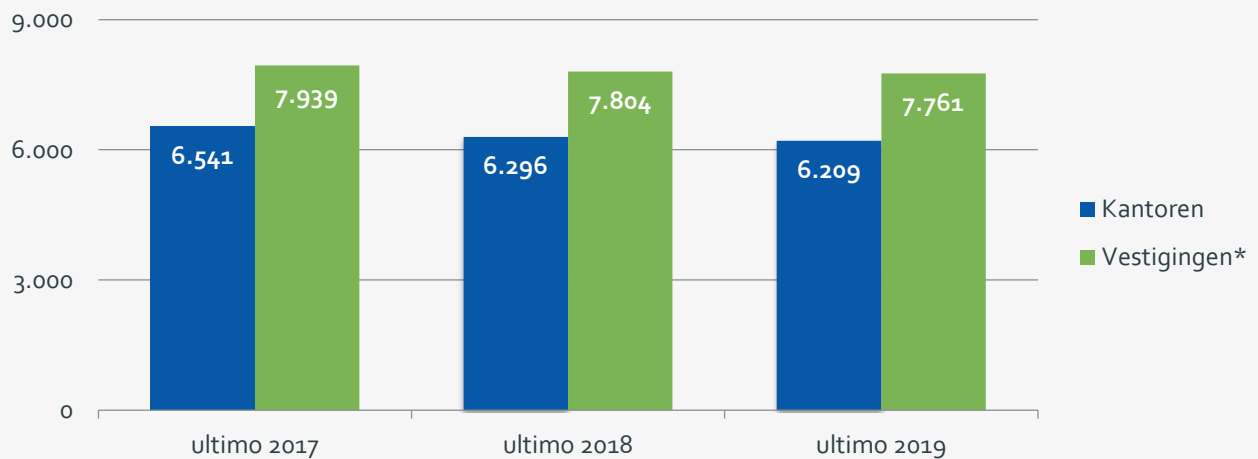
De indeling naar type activiteit is overigens niet gebaseerd op de Wft-vergunningen van het kantoor. Er is vooral gekeken naar de marktpositionering op websites en in informatiedocumenten. Zo heeft 10% van de startende kantoren de mogelijkheid om te adviseren over zakelijke schadeverzekeringen, terwijl maar 1% een echt zakelijk assurantiekantoor is.

De starters zijn vaak kleine kantoren of eenpitters, terwijl de stoppers niet zelden van behoorlijke omvang zijn. Zij verdwijnen meestal door overname als zelfstandig bedrijf van de markt.

OVERZICHT ADVIESMARKT

Kantoren en vestigingen			
	ultimo 2017	ultimo 2018	ultimo 2019
Zelfstandige vergunninghouders	6.098	5.843	5.727
Concerns (met aangesloten instellingen)	443	453	482
Kantoren	6.541	6.296	6.209
Aangesloten instellingen* / filialen	1.398	1.508	1.552
Vestigingen*	7.939	7.804	7.761

Kantoren en vestigingen

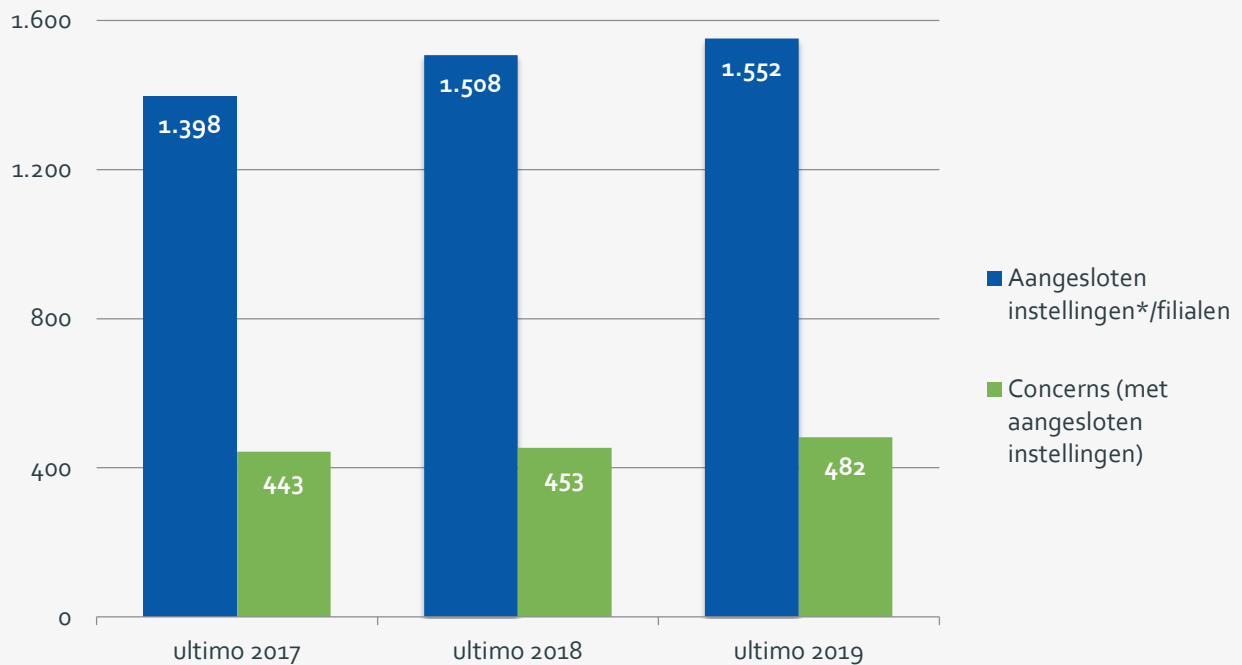
Bron: RIFD o.b.v. AFM

* = de markt

De intermediaire markt krimpt nog steeds. De afname gaat minder hard dan in 2018 en veel minder hard dan voorspeld. Het saldo van de starters en de stoppers maakt dat het aantal zelfstandige vergunninghouders met 116 terugloopt. Rekening houdend met de concerns is de markt met 87 kantoren afgenomen, een daling van -1,4% (was -3,8% in 2018).

Concerns (met aangesloten instellingen)

Het aantal concerns is ultimo 2019 opgelopen tot 482. Het gemiddelde aantal aangesloten instellingen per concern neemt licht af. Hieruit blijkt dat er partijen bij komen met een gering aantal aangesloten instellingen.

Bron: RIFD o.b.v. AFM

* = een aangesloten instelling is een adviseur die werkt onder de collectieve vergunning van een andere adviseur

Het aantal concerns stijgt verder met 29 stuks, evenals het aantal kantoren dat daarbij is aangesloten (+44). Dit duidt op een verdere schaalvergroting. Die schaalvergroting komt enerzijds voort uit fusies en overnames, maar anderzijds ook door starters die direct starten onder andermans vlag.

ADVIESKETENS

Hypotheekfranchiseketens

		Kantoren	Aantal FTE
1	De Hypotheker	133	598
2	De Hypotheekshop	125	470
3	Qualiora Groep	115	170
4	HypotheekCompany	90	286
5	Huismerk	61	326
6	Van Bruggen Adviesgroep	60	99
7	Hypotheek Visie	39	79
8	Hypokeur	36	128
9	Huis&Hypotheek	31	157
10	Financieel Fit (De Hypotheekadviseur)	24	62
		714	2.375

Het zijn veelal kleinere kantoren die zich aansluiten bij een serviceprovider of een hypotheekketen. De tien grootste franchiseketens vertegenwoordigen in aantallen kantoren circa 11% van de markt. Als we van deze tien ketens het aantal FTE optellen, dan komen we op een totaal van 2.375 FTE. Dat is een gemiddelde van circa 3,3 FTE per aangesloten franchisekantoor. De gemiddelde personeelsbezetting op Nederlandse advieskantoren is 3,8 FTE.

Daarentegen hebben kantoren die zijn aangesloten bij een van de bekende samenwerkingsverbanden (zoals Licent, Noordeloos of Immensa) gemiddeld 18 FTE op de payroll staan.

Samenwerkingsverbanden

		Kantoren	Aantal FTE
1	Licent	21	204
2	Centraal Volmachtbedrijf*	17	
3	Noordeloos Groep	14	419
4	Confident	10	46
5	Immensa	9	338
		71	1.007

* = FTE niet meegenomen, ivm constructie

Kantoren die beschikken over een RegioBank-vestiging nemen weer een geheel eigen positie in. Dit zijn er circa 400. Het zijn vaak wat grotere kantoren, met een gemiddeld personeelsbestand van 8 FTE.

TOP-10 GROEI ADVIESKETENS

In totaal 117 kantoren hebben zich in 2019 aangesloten bij een collectieve vergunninghouder. Veel van deze kantoren zijn nieuw in de markt, maar niet allemaal. Er zijn ook bestaande zelfstandige kantoren die zich hebben aangesloten bij een centrale (franchise)organisatie.

Slechts enkele spelers in de markt weten relatief veel kantoren aan zich te binden. Onderstaand overzicht laat de tien ketens zien die in 2018 en 2019 de meeste nieuwe aansluitingen mochten verwelkomen. Koploper is ROMEO Franchise, met vooral Finzie als succesvol label, met plussen van 16 en 24. Qualiora Groep (+7 resp. +17) volgt op de tweede plaats, met labels als Financieel Zeker en YourHypotheek, gevolgd door NBG (+8 en +8).

Nieuw als aangesloten instelling bij ketens*

Naam adviseur (franchisegever/keten)	nieuw 2018	nieuw 2019
Romeo Franchise B.V. (Finzie)	24	16
Qualiora Groep B.V.	17	7
NBG B.V.	8	8
Jouw Financieel Totaal Advies B.V.	8	2
Franchnet B.V. (Van Bruggen Adviesgroep)	7	5
De Hypothekers Associatie B.V. (De Hypotheker)	7	5
Hypotheekservice B.V.	3	4
Veldsink Advies Holding B.V.	3	8
Overige adviseurs	68	62
	145	117

* niet per se nieuw in de markt

Niet alle ketens zijn gegroeid doordat kantoren zich erbij hebben aangesloten. Groei wordt ook gerealiseerd door overnames. Overigens zijn in dit overzicht enkele ketens niet opgenomen, omdat zij niet werken op basis van een collectieve vergunning. Dit is bijvoorbeeld het geval bij soft-franchiseformules, zoals De Hypotheekshop.

SBI-CODE FINANCIËLE DIENSTVERLENERS

Hoewel de steunmaatregelen vanuit de overheid in het kader van de coronacrisis (nog) niet van toepassing zijn op onze sector, is dit wel aanleiding geweest om te kijken naar de juistheid van de opgaves SBI (Standaard Bedrijfsindeling) in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel. Uit die analyse blijkt dat 15% van de kantoren niet de SBI-code heeft die behoort bij bemiddeling in assurantiën of hypotheek. Dit kan tot problemen leiden, mocht de overheid in de toekomst aan de adviesmarkt tegemoetkomingen in Covid19-schades toekennen op basis van deze SBI-codes.

Er zijn twee belangrijke verklaringen voor onjuiste SBI-codes. De eerste is dat in het verleden bij hergebruik van vennootschappen vergeten is de SBI-code aan te passen. De tweede is het gevolg van een bewuste keuze om de SBI-code 70221 of 70221 aan te houden, die staan voor organisatieadvies respectievelijk advies op het gebied van management en bedrijfsvoering e.d.

SBI-codes adviseurs

6622 assurantietussenpersonen	3.460	45%
66193 hypotheek - en kredietbemiddeling	1.094	14%
zowel 66193 als 6622	2.060	27%
overige SBI codes	1.147	15%
	7.761	100%

WERKGELEGENHEID

Nadere analyse naar grootte in FTE (ulitimo 2019)

	Financieel Adviseurs in Nederland			Werkgelegenheid		
	2018	2019	%	2018	2019	%
0-1 FTE (incl. eenmanszaken)	4.377	4.363	56%	2.533	2.525	9%
2 t/m 5 FTE	2.452	2.416	31%	7.153	7.121	24%
6 t/m 20 FTE	814	818	11%	7.883	7.878	27%
21 - 50 FTE	113	114	1%	3.582	3.652	13%
> 50 FTE	48	50	1%	7.418	7.943	27%
	7.804	7.761	100%	28.569	29.119	100%

De werkgelegenheid is in 2019 toegenomen met 550 FTE (+2%). De totale werkgelegenheid bedraagt iets meer dan 29.000 banen. De groei zit vrijwel geheel bij de grotere kantoren. De 164 kantoren met meer dan 20 werknemers zijn samen goed voor 40% van de werkgelegenheid in de sector; in 2018 was dit aandeel in de werkgelegenheid nog 38,5%.

Het gemiddelde kantoor heeft 3,8 FTE in dienst.

De werkgelegenheidscijfers zijn niet alleen gebaseerd op de uittreksels in het Handelsregister van de KvK, maar tevens op de FTE opgaven van accountants in de jaarverslagen van kantoren. De cijfers winnen daardoor aan betrouwbaarheid.

VERANTWOORDING

De periodieke marktcijfers die in dit rapport worden gepresenteerd, zijn gebaseerd op officiële gegevens van de Kamers van Koophandel en de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Deze cijfers zijn geanalyseerd op basis van onderzoek en marktkennis van het RiFD en Oostdam & Partners. Beide bureaus zijn gespecialiseerd in de financiële adviessector.

De cijfers wijken af van cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en van andere bronnen, zoals de generieke kredietinformatiebureaus. Het CBS gebruikt bijvoorbeeld de SBI-codes (Standaard Bedrijfsindeling). Omdat 15% van de kantoren afwijkende SBI-codes hanteert is deze informatie onvoldoende betrouwbaar.

Het RiFD schoont waar mogelijk de cijfers van (startende) financiële dienstverleners bij de AFM. Zo worden adviseurs die enkel een nieuw AFM-nummer hebben gekregen of alleen hun rechtsvorm hebben gewijzigd, uit de overzichten met starters verwijderd. Ook adviseurs die kort na de start weer zijn gestopt, worden niet meegenomen. Dit geldt eveneens voor bestaande adviseurs die een nieuwe loot aan de stam beginnen, zoals bijvoorbeeld een pensioenbedrijf. Ook zij worden niet aangemerkt als starter; het zijn immers bestaande bedrijven die hun activiteiten uitbreiden.

OVER RIFD

Ratinginstituut Financieel Dienstverleners (RiFD) is gespecialiseerd in data over alle in Nederland actieve financiële dienstverleners (adviseurs/intermediairs). Op basis van deze data levert RiFD consultancy aan verzekeraars over distributievraagstukken (w.o. profiling) en online-marktdata toegang middels licenties voor diverse partijen in de adviessector.

Verder levert RiFD de data voor het Vademecum.

www.ratinginstituutfd.nl

OVER OOSTDAM & PARTNERS

Oostdam & Partners verzorgt strategisch advies en communicatie voor financiële organisaties. Vanuit het kantoor in Nijmegen adviseert Oostdam & Partners branche- en keurmerkorganisaties, aanbieders die samenwerken met het intermediair én individuele advieskantoren.

www.oostdam-partners.nl